

STRATEGIE HODNOCENÍ
Operačního programu Rozvoj lidských zdrojů
na období 2004 – 2006

Obsah:

ÚVOD	3
1. CELKOVÝ POSTUP HODNOCENÍ.....	3
Předběžné hodnocení (ex-ante).....	3
Závěrečné hodnocení (final).....	4
Hodnocení po skončení programu (ex post).....	4
Předběžné hodnocení (ex-ante) pro další programové období.....	4
2. ORGANIZAČNÍ RÁMEC HODNOCENÍ.....	5
3. MONITORING	7
Sběr dat:.....	7
Monitorovací indikátory:.....	7
4. DALŠÍ ZDROJE DAT PRO HODNOCENÍ.....	9
5. RÁMCOVÝ ČASOVÝ HARMONOGRAM.....	10
6. ŠÍŘENÍ VÝSLEDKŮ HODNOCENÍ A INFORMACÍ.....	10
7. NÁKLADY NA ZAJIŠTĚNÍ STRATEGIE HODNOCENÍ.....	11

ÚVOD

Pravidelné hodnocení v různých etapách přípravy a implementace programu je jedním ze základních požadavků Evropské komise na ověření kvality a efektivnosti využití poskytnuté pomoci ze strukturálních fondů. Řídící orgán proto zajistí všechny typy povinného hodnocení vztahující se k programovému období 2004-2006. Zároveň bude Řídící orgán využívat i další postupy nad úroveň základních povinností, které zajistí systémovost, kvalitu hodnocení a vytváření expertní kapacity pro tyto účely.

OP RLZ na období 2004-2006 představuje pro Českou republiku první možnost čerpání prostředků z ESF. Hodnocení proto bude velmi důležitým nástrojem pro ověření adekvátnosti stanovených priorit, výkonnosti existujících či nově vytvářených implementačních struktur, absorpční kapacity navrhovatelů projektů, metod a postupů výběru a kontroly projektů. Hodnocení bude nezbytným východiskem pro přípravu programu na další plánovací období.

Kromě stanoveného (i) kvantitativního monitoringu jednotlivých projektů i programu budou prováděny (ii) sledovací studie zjišťující doplňková data a další kvalitativní údaje o výsledcích a dopadech opatření programu, (iii) průřezové studie zjišťující naplňování horizontálních témat, (iv) šetření ověřující kvalitu a kapacitu implementace a řídicích procesů.

1. CELKOVÝ POSTUP HODNOCENÍ

V souladu s požadavky Evropské komise týkajícími se měření účinnosti využití prostředků ze strukturálních fondů (Nařízení 1260/99, články 40-43) bude prováděno hodnocení programu ve všech etapách, které jsou závazné pro ČR. Jedná se o předběžné hodnocení (ex-ante evaluation), závěrečné hodnocení (final evaluation) a hodnocení po skončení programu (ex-post evaluation).

Vzhledem k tomu, že Operační program je plánován pouze na krátké období 2004 – 2006, není pro Českou republiku stanovena povinnost zpracovávat **střednědobé hodnocení (mid-term evaluation)**.

Předběžné hodnocení (ex-ante)

Proces ex-ante hodnocení má podle požadavků Evropské komise a příslušných pokynů přispět ke zkvalitnění programových dokumentů. Proto je ex-ante hodnocení spíše procesem komentování, diskusí se zpracovateli programu a formulace doporučení v průběhu celé tvorby programových dokumentů. Byla zpracována Úvodní zpráva hodnocení ex-ante, která obsahuje metodiku hodnocení, postupy a časový harmonogram. Tato zpráva byla projednána Pracovní skupinou pro hodnocení (PSH). Metodika byla předána vedoucím programových týmů, aby požadavky zde uvedené mohly být sledovány již při přípravě programových dokumentů.

Celková ex-ante hodnotící zpráva je součástí programového dokumentu. Shrnuje všechna zlepšení, ke kterým došlo na základě doporučení evaluačního týmu a hodnotí

dokument z následujících hledisek: adekvátnost strategického zaměření Operačního programu a jeho vazeb na relevantní národní a evropské strategie, vnitřní konzistence a logika vazeb uvnitř programu, kvalita definice a měřitelnost stanovených cílů, priorit a opatření, zastoupení horizontálních témat, očekávané sociálně ekonomické dopady a přiměřenost alokace finančních zdrojů, kvalita implementace a mechanismus monitorování, vazby operačního programu RLZ na ostatní operační programy z hlediska vyloučení překryvů a zajištění synergie.

Závěrečné hodnocení (final)

Základním cílem závěrečného hodnocení bude formulace závěrů a doporučení pro další programové období. Vzhledem k tomu, že příprava plánu na nové programové období bude probíhat v roce 2006, musí být závěrečné hodnocení zpracováno do konce roku 2005, tedy po cca jednoročním fungování programu. Z toho je zřejmé, že závěrečné hodnocení nebude moci být tak komplexní, jak je běžné ve stávajících členských zemích.

Vymezení obsahu závěrečného hodnocení bude úlohou evaluační jednotky, (viz dále). Bude muset rozhodnout, které výsledky programu budou podrobněji hodnoceny ve vztahu k předem stanoveným cílům a potřebám, na jaké priority bude zaměřena pozornost, která opatření budou vyhodnocována z hlediska jejich dopadů na jednotlivce (dopady na specifické skupiny, aspekty zvýšení kvalifikace, zlepšení postavení na trhu práce, atd.), na instituce, na zkvalitnění systémů a struktur, naplňování horizontálních témat. Podrobně bude zhodnoceno zejména fungování monitorovacího systému, systému implementace včetně způsobu výběru projektů, rozsah a kvalita technické pomoci.

Hodnocení po skončení programu (ex post)

Za toto hodnocení je odpovědná Evropská komise, která přitom spolupracuje s Řídícím orgánem. Hodnocení je prováděno nezávislým hodnotitelem, který je vybrán veřejným výběrovým řízením. Finanční zajištění bude pokryto z prostředků Evropské komise.

Předmětem hodnocení po skončení programu je využití prostředků, účinnost a efektivnost naplnění cílů programu a dopady programu z hlediska přínosů pro hospodářskou a sociální soudržnost. Hodnocení musí být provedeno do tří let po skončení programovacího období, tj. do konce roku 2009.

Předběžné hodnocení (ex-ante) pro další programové období

Vzhledem k tomu, že dle předpokládaného plánovacího kroku bude muset být připraven programový dokument pro další programové období do konce roku 2006, je třeba počítat s tím, že ex-ante evaluace dalšího programového dokumentu bude muset proběhnout zhruba do poloviny roku 2006. Finanční zajištění bude pokryto z prostředků určených na hodnocení v rámci programového období 2004 – 2006.

2. ORGANIZAČNÍ RÁMEC HODNOCENÍ

Za hodnocení (s výjimkou ex-post hodnocení) je **odpovědné MPSV (Řídící orgán) ve spolupráci s Evropskou komisí**. Podmínky, směrnice, celkovou strategii hodnocení, včetně vhodných ukazatelů pro monitorování a evaluaci programu **schvaluje Řídící orgán ve spolupráci s Evropskou komisí**. **Monitorovací výbor** projednává výsledky hodnotících zpráv rovněž vydává rozhodnutí na základě hodnotících zpráv. Kromě toho Monitorovací výbor dále projednává a schvaluje výroční a závěrečné zprávy o provádění programu.

Organizační rámec hodnocení respektuje, že hodnotící činnosti jsou náročné na expertní zázemí a dovednosti v oblasti analýz a znalosti politik národních i evropských. Zároveň musí být zajištěna nezávislost mezi zpracováním a implementací programu na jedné straně a jeho hodnocením na straně druhé. Je nutno také respektovat, že program pokrývá pouze krátké období (2004 – 2006) a je nutno zajistit kontinuitu a hladký průběh hodnocení pro další programové období.

Navržený organizační rámec je proto třístupňový:

- Na úrovni Řídícího orgánu (MPSV) bude jedna **osoba zodpovědná za celý hodnotící proces a jeho organizaci**. Tato osoba bude zodpovědná za formulaci zadání (TOR) pro výběr Evaluační jednotky, za průběh výběrového řízení a za monitoring plnění úkolů v rámci hodnocení. Bude projednávat potřebné záležitosti s Monitorovacím výborem a s Evropskou komisí. Bude spolupracovat s Pracovní skupinou pro hodnocení a zajišťovat provázanost hodnocení OP RLZ s hodnocením jiných programů a aktivit realizovaných MPSV.
- **Evaluační jednotka** – bude vybrána prostřednictvím výběrového řízení na počátku implementace programu. Vzhledem ke krátkosti prvního programu je účelné, aby tímto způsobem vybraná Evaluační jednotka fungovala i pro následné programové období. Evaluační jednotka bude pověřena zajištěním celého průběhu hodnocení. To umožní včas připravit potřebné kroky pro naplnění požadavků závěrečného hodnocení, zejména:
 - rozvedení metodiky jednotlivých nástrojů hodnocení (anket, sledovacích studií, kvalitativních šetření, fokusních skupin),
 - návrhy na zpřesnění a úpravy systému monitorování z hlediska jeho využití pro potřeby hodnocení,

Kromě výše uvedených metodických činností bude Evaluační jednotka na základě zadání zpracovávat zprávy v rámci závěrečného (final) hodnocení a rovněž bude provádět některé z dílčích průzkumů a studií. Bude přitom moci zadávat provedení některých průzkumů, sledovacích studií, anket, atd. dílčím nezávislým hodnotitelům, které bude vybírat v souladu se zákonem o zadávání veřejných zakázek. Při výběru dílčích hodnotitelů bude spolupracovat s Pracovní skupinou pro hodnocení a s Řídícím orgánem.

- **Dílčí hodnotitelé** – budou vybráni výběrovým řízením a budou provádět dílčí sledovací studie, ankety a hodnocení včetně analýz. Výsledky budou předávat

Evaluační jednotce, se kterou budou spolupracovat také na metodických a jiných otázkách.

Pracovní skupina pro hodnocení programů RLZ a zaměstnanosti (PSH) byla podle doporučení Evropské komise¹ ustanovena v červnu 2002 Monitorovacím výborem programů rozvoje lidských zdrojů jako jeho technický orgán. Obsah činnosti PSH je vymezen statutem a je zaměřen zejména na rozvoj a sladění metodik a postupů hodnocení programů ve všech jeho fázích, (tj. ex-ante hodnocení, střednědobého hodnocení a závěrečného hodnocení), na posuzování výsledků hodnocení, na šíření informací a na další činnosti vedoucí k rozvoji expertních kapacit, k výměně zkušeností a dobrých příkladů. PSH také navrhuje Monitorovacímu výboru možnosti řešení případných zjištěných nedostatků.

PSH posuzovala především návrh postupů a metodiky evaluace, strukturu a vymezení monitorovacích indikátorů a zprávy ex ante hodnocení OP RLZ a JPD pro cíl 3. Předsedou pracovní skupiny je představitel MPSV v Monitorovacím výboru, členy jsou zástupci partnerských ministerstev (MPSV, MŠMT, MMR, MPO), Českého statistického úřadu, krajů, výzkumných institucí a nezávislých hodnotitelů (Národní observatoř zaměstnanosti a vzdělávání, výzkumné instituce, vysoké školy, atd.).

Stávající PSH se rozšíří o nové členy, aby se posílila její odborná kapacita, a po ustanovení Monitorovacího výboru OP RLZ se stane pracovní skupinou tohoto Monitorovacího výboru a současně i Monitorovacího výboru JPD pro cíl 3 regionu NUTS 2 hl.m. Praha. S tímto řešením se počítá jednak proto, že oba programy jsou obdobně zaměřeny a měly by být využity obdobné hodnotící postupy a jednak proto, že okruh expertů zatím neumožňuje vytvořit dvě kvalitní PSH, aniž by se členství v nich nepřekrývalo.

¹ Guidelines for systems of monitoring and evaluation of ESF assistance in the period 2002 - 2006

3. MONITORING

Pro hodnocení je důležité mít k dispozici relevantní údaje v potřebném čase. Kvantitativní údaje budou tvořit základ informací používaných v hodnocení a budou sbírány v rámci monitoringu

Sběr dat:

- Za **sběr dat** zodpovídá Řídící orgán, který **garantuje** jejich správnost a pravidelnost. Monitorovací údaje budou získávány jednak z formulářů žádostí a konečných zpráv projektů, jednak budou předmětem pravidelných hlášení od konečných příjemců. Veškerá data o projektech a programech (včetně definovaných indikátorů) budou ukládána v centrální databázi MSSF (Monitorovací systém strukturálních fondů), kterou bude spravovat Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR) odpovědné za monitoring Strukturálních fondů. Metodické řízení a správu databáze bude provádět MMR. Tato databáze umožní tři typy připojení: připojení rezortů, připojení mimo rezort, připojení regionů. Přístup k požadovaným údajům z databáze bude zajištěn také pro Evaluační jednotku a další hodnotitele. Data pro potřeby hodnocení budou získávána jednak v předdefinovaných datových sestavách, které budou tvořit součást systému MSSF, a jednak v ad hoc sestavách umožňujících účelové zpracování dat z centrální databáze. MSSF je pilotně zkoušen v rámci předstrukturálních fondů (PHARE, ISPA, SAPARD).
- Postup při stanovení monitorovacích indikátorů pro OP RLZ byl založen na **partnerském přístupu a konzultacích** se zúčastněnými ministerstvy. Konzultace probíhaly i v rámci Pracovní skupiny pro hodnocení, kdy byly diskutovány otázky výběru relevantních ukazatelů s ohledem na výstižnost obsahu a výsledků programu a jeho jednotlivých priorit. Byla diskutována také metodika vyjádření hrubých a čistých efektů programu a priorit.

Monitorovací indikátory:

- Ukazatele vstupů, výstupů, výsledků a dopadů jsou stanoveny na všech úrovních, tj. na úrovni programu, jednotlivých priorit a jednotlivých opatření.
- Jako společné **jádro ukazatelů (core indicators)** byl stanoven určitý minimální počet ukazatelů charakteru výstupů, u kterých je zajištěna **jednotná metodika měření a tím sčitatelnost** až na úroveň programu. Tyto ukazatele byly stanoveny tak, aby umožnily podrobněji charakterizovat **osoby** podpořené programem, **instituce**, které získaly podporu a **počet projektů** v rámci jednotlivých opatření.

Osoby jsou členěny tak, aby bylo možno odlišit klienty služeb od poskytovatelů služeb, kteří mohou rovněž získat podporu v rámci daného opatření. Všechny osoby (klienti i poskytovatelé) jsou sledovány podle pohlaví (celkem, z toho ženy). Osoby – klienti služeb jsou pak dále členěny tak, aby bylo možno vyhodnotit zaměření programu z hlediska podpory rovnosti přístupu na trh práce. Z tohoto důvodu jsou osoby sledovány podle základních skupin, které vykazují určité znevýhodnění na trhu práce: mládež do 25 let, starší osoby nad 50 let, osoby zdravotně postižené, nízkokvalifikovaní. Podle postavení na trhu práce jsou osoby

– klienti služeb sledování v následujícím členění: zaměstnanci, sebezaměstnaní, dlouhodobě nezaměstnaní, ostatní nezaměstnaní, ostatní.

Podpořené organizace jsou členěny jednak podle typu (velké podniky, malé a střední podniky, orgány veřejné správy, ostatní veřejné organizace, nestátní neziskové organizace, ostatní) a podle charakteru činnosti (vzdělávací a poradenské organizace, organizace poskytující služby zaměstnanosti, organizace poskytující sociální služby, organizace podporující poskytování těchto služeb, ostatní).

Z výše uvedeného je zřejmé, že indikátory rozlišují mezi přímou podporou jednotlivců a institucí a nepřímou podporou, která je poskytována v rámci opatření zaměřených na zkvalitnění systémů. Ukazatele monitorující podpořené poskytovatele služeb (jednotlivce i instituce) v rámci systémových opatření považujeme v současné fázi za důležité, neboť umožňují pohled na rozvoj kapacity sektoru příslušných služeb a tím i budoucí absorpční schopnost a zvýšení kvality a efektivnosti budoucích programů napojených na ESF.

- Součástí společného jádra ukazatelů (**core indicators**) jsou také ukazatele, které umožňují pohled na plnění **horizontálních témat**. Pro sledování rozvoje informační společnosti je zařazen jako ukazatel výstupu počet účastníků kurzů s komponentou informačních technologií, jako ukazatel výsledku počet nově vytvořených kurzů s komponentou informačních technologií a jako ukazatel dopadu podíl zaměstnanosti v ICT sektoru na celkové zaměstnanosti. Sledování aspektů životního prostředí je zajištěno na úrovni výstupu prostřednictvím ukazatele počtu účastníků kurzů obsahujících komponentu životního prostředí a na úrovni výsledku počet nově vytvořených kurzů s komponentou životního prostředí. Pro sledování rovných příležitostí jsou v rámci všech indikátorů týkajících se osob, včetně údajů za specifické skupiny obyvatelstva, důsledně uváděny i počty žen. Horizontální témata budou také monitorována prostřednictvím následujících kontextových ukazatelů: procento obyvatel pravidelně využívajících internet, podíl tříděného odpadu a podíl žen podnikatelek.
- Periodicita sběru ukazatelů bude respektovat jak potřeby monitorování, tak možnosti získat v průběhu krátkého programu relevantní data. Sběr indikátorů vstupu (finanční data) a indikátorů výstupů bude probíhat čtvrtletně, protože zde bude docházet k nejrychlejší obměně dat. Indikátory výsledků budou sbírány ročně. Indikátory dopadů jsou většinou závislé na údajích ze sledovacích studií. Proto budou tyto indikátory vzhledem ke krátkému období programu a s ohledem na potřebu zajistit údaje pro závěrečné hodnocení, zjišťovány koncem roku 2005 (viz dále sledovací studie).
- Databáze společného jádra ukazatelů (**core indicators**) umožní agregaci ukazatelů z úrovně opatření do úrovně jednotlivých priorit a dále na úroveň programu. Bude zajištěn přístup osob odpovědných za hodnocení do databáze. Řídící orgán zajistí, aby z databáze byly získávány informace v libovolných časových průřezích a ve flexibilních sestavách podle zvolených analytických aspektů tak, aby byly využitelné pro hodnocení.

4. DALŠÍ ZDROJE DAT PRO HODNOCENÍ

Kromě údajů získaných v rámci monitoringu budou pro hodnocení využity i další informační zdroje. Z těchto zdrojů budou získávány především kvalitativní informace o dopadech na jednotlivé specifické skupiny účastníků programu, informace prokazující trvalost efektů, informace o kontextuálních podmínkách ovlivňujících výsledky programu. Jde zejména o:

- Zprávy a závěry **inspekčních návštěv** u realizátorů projektů prováděných Konečnými příjemci
- **Sledovací studie** – šetření mezi účastníky z cílových skupin:
Studie budou ověřovat dopady programu na jednotlivé osoby podle jejich účasti na různých typech opatření, podle jejich příslušnosti k specifickým definovaným skupinám, atd. Sledovány budou i formy dopadů, sociální konsekvence pomoci programu, relevantní aspekty horizontálních témat (zejména specifické přínosy pro rovné příležitosti, přínosy z hlediska informační společnosti a přístupu k informačním technologiím). Šetření bude prováděno metodou přímých nebo telefonických pohovorů.
- **Anketa mezi podpořenými institucemi** (úřady práce, malé a střední podniky, vzdělávací instituce, neziskové organizace). Ankety budou prováděny elektronicky rozesíláným dotazníkem v případě veřejných institucí, kde je zajištěna velmi dobrá návratnost. V případě podnikových anket bude využito přímých pohovorů a telefonického šetření.
- **Statisticky sledovaná data** charakterizující vývoj na trhu práce, politiku zaměstnanosti, vzdělávání (ČSU, Výběrové šetření pracovní sil, Ministerstvo práce a sociálních věcí – systém OK práce, Ústav pro informace ve vzdělávání) budou využita pro kontextovou analýzu a pro stanovení průměrné či výchozí úrovně jako porovnávací hladiny
- **Studie na ověření kvality implementace** (partnerství, zvládání kontrol, průběh finančních toků, výběr projektů, předávání informací,...) budou uskutečněny formou:
 - dotazníků rozesílaných poštou nebo elektronicky na projektové manažery/navrhovatele projektů,
 - ankety mezi odborníky v rozhodovací sféře a v klíčových institucích (bude využito kombinace metody rozesílaných dotazníků a telefonických pohovorů)
- **Tematické studie** - budou ověřovat přínosy programu pro naplňování horizontálních témat. Budou vycházet z údajů monitoringu, sledovacích studií (viz výše), statistických dat a v případě potřeby ze zvláštních šetření pro účely dané studie.
- **Ankety expertů** – dotazníkové ankety (kombinace dotazníků poštou a telefonických pohovorů) na experty zaměřené na určité téma, ověření specifických dopadů programu.

- **Fokusní skupiny** sestavené z různých skupin odborníků a klíčových partnerů zaměřené na posouzení účinnosti programu vzhledem k vymezeným prioritám a specifikovaným problémům. Snahou bude porovnat i dopady programu v regionech s rozdílným sociálně ekonomickým kontextem.

S ohledem na nutnost zpracovat závěrečné (final) hodnocení ve velmi krátké době (do konce roku 2005 – blíže viz. bod 1) bude třeba stanovit adekvátní rozsah prováděných sledovacích studií, tématických studií a anket. Konkretizace postupu závěrečného hodnocení včetně struktury a způsobu zajištění potřebných dat bude úkolem Evaluační jednotky.

5. RÁMCOVÝ ČASOVÝ HARMONOGRAM

Ex-ante hodnocení programového dokumentu	leden 2003
Příprava metodik studií, šetření, atd.	3/2004 – 6/2005
Analýza dat z monitoringu	konec 2004, 2005
Sledovací studie jednotlivců – účastníků programu	konec 2005
Anketa institucí	konec 2005
Organizace fokusních skupin.....	2005
Studie implementace.....	2005
Tematické studie	2005
Závěrečné hodnocení	12/2005
Ex-ante hodnocení programu na další období	9/2006

6. ŠÍŘENÍ VÝSLEDKŮ HODNOCENÍ A INFORMACÍ

Evaluační zprávy by měly být strukturovány tak, aby umožnily využití výsledků evaluace pro následující účely:

- Informování Řídícího orgánu, Monitorovacího výboru a Evropské komise o výsledcích hodnocení programu
- Doporučení pro další programové období: doporučení k obsahovým změnám programu (co změnit, co posílit nebo utlumit), doporučení k řízení programu, doporučení k monitoringu,
- Doporučení pro národní politiku zaměstnanosti
- Analýza a vytvoření zásobníku dobrých příkladů a zkušeností

Důležitým prvkem evaluační strategie je zajištění co největšího šíření výsledků evaluace a to v několika rovinách. Cílem je podporovat jak zvýšení efektivnosti samotného programu a využití jeho výsledků, tak i zvýšení informovanosti veřejnosti a zejména potenciálních navrhovatelů projektů. Tím dojde k posílení absorpční kapacity pro využití Evropského sociálního fondu, což je v současných podmínkách méně rozvinutého institucionálního zázemí ČR jedno z významných hledisek. Šíření výsledků hodnocení zajistí Řídící orgán v rámci obecné strategie šíření informací o programu.

Výsledky evaluace budou šířeny prostřednictvím:

- webových stránek, ze kterých budou udělány linky na webové stránky MPSV a PSH, prostřednictvím Internetu budou zájemci moci získat evaluační zprávy, číselné podklady, které mohou sloužit jako benchmarking; závěry podkladových evaluačních analýz a sledovacích studií, výsledky monitorovacích zpráv;
- materiálů obsahujících zobecnění zkušeností a rozvedení dobrých příkladů;
- seminářů a workshopů;
- diskusí v rámci expertních tematických skupin;
- účastí na mezinárodních diskusních forech.

7. NÁKLADY NA ZAJIŠTĚNÍ STRATEGIE HODNOCENÍ

V materiálu Evropské komise (Working Paper No 8, str. 10) je stanoveno, že finanční prostředky věnované na hodnocení nesmí být nižší než 0,1% ročního rozpočtu na operační program.

V podmínkách České republiky je však třeba brát zřetel na to, že hodnocení programů teprve začíná a že bude třeba věnovat adekvátní prostředky na rozvoj nástrojů hodnocení, založení sledovacích studií, šetření zaměřených na podniky a instituce procházející programem, šetření sledující dopady systémového charakteru, tematických studií, anket a dotazníkových šetření. Náklady tak budou spojené nejen s prováděním všech nezbytných studií a šetření, ale bude třeba věnovat příslušné prostředky i na přípravu metodik (např. příprava na zahájení sledovacích studií trvala ve Velké Británii 18 měsíců), specifikaci velikosti a struktury vzorků respondentů (aby byla zajištěna objektivita šetření a s tím související jeho vypovídací schopnost), sjednocení postupů, apod. Z hlediska cílů hodnocení bude třeba také prověřit monitorovací systém, adekvátnost počtu, struktury indikátorů atd. a navrhnout případné změny.

Z výše uvedených důvodů bude start celého systému hodnocení velmi náročný. Podíl prostředků na hodnocení by proto měl dosahovat alespoň 0,25% celkového rozpočtu programu, aby zajistil veškeré nezbytné činnosti pro kvalitní hodnocení programu.

Vedle těchto nákladů je třeba počítat v rámci prostředků na technickou pomoc i s pokrytím nákladů na komunikaci s databází MSSF (Benefit, Monit, Central). Jedná se o činnosti spojené se získáváním dat z databáze v určitých sestavách pro potřeby hodnocení a pro zajištění zpětné vazby mezi výsledky hodnocení a eventuelními zásahy do struktury indikátorů. Tyto činnosti by měl garantovat Řídící orgán, který by měl zajistit vyčlenění příslušných prostředků v rámci technické pomoci na tyto účely.